

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОСРЕДОВАЊУ У
ЗАПОШЉАВАЊУ И ПРАВИМА ЗА ВРИЈЕМЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ**

Бања Лука, мај 2019. године

ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОСРЕДОВАЊУ У
ЗАПОШЉАВАЊУ И ПРАВИМА ЗА ВРИЈЕМЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

Члан 1.

У Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености („Службени гласник Републике Српске“, бр. 30/10 и 102/12) у члану 1. послије ријечи: „уређују се“ додају се ријечи: „послови у области запошљавања,“.

Члан 2.

Члан 3. мијења се и гласи:

„Послови у области запошљавања су:

- а) посредовање у запошљавању,
- б) јавно обавјештавање о могућностима и условима запошљавања,
- в) професионална оријентација и савјетовање о планирању каријере,
- г) стручно оспособљавање и припрема за запошљавање,
- д) спровођење мјера активне политике запошљавања,
- ђ) издавање дозвола за рад странцу и лицу без држављанства у складу са законом којим се уређује запошљавање странаца и лица без држављанства,
- е) спровођење других послова усмјерених на повећање запослености, односно смањење незапослености у складу са овим законом и прописима који се доносе у складу са овим законом.“

Члан 3.

Члан 4. мијења се и гласи:

- „(1) Незапосленим лицем у смислу овог закона сматра се лице пријављено на евиденцију Завода, старости од 15 до 65 година, способно или ограничено способно за рад које није у радном односу, активно тражи посао и расположиво је за рад.
- (2) Незапослено лице активно тражи запослење ако испуњава обавезе по овом закону и индивидуалном плану запошљавања који сачињава Завод.
- (3) Незапослено лице расположиво је за рад ако се одазива на сваки позив Завода ради припреме за запошљавање и посредовање у запошљавању, уколико није објективно спријечено да прихвати понуђено запослење и рад.
- (4) Под објективним околностима које незапослено лице могу да спријече да прихвати понуђено запослење и рад нарочито се сматрају: привремена спријеченост за рад због повреде или болести, брига о болесном члану породичног домаћинства, удаљеност мјеста рада од пребивалишта радника, неодговарајуће квалификације за рад и друго.
- (5) Лице које активно тражи запослење, у смислу овог закона, сматра се и запослено лице које тражи промјену запослења у складу са својом стручном спремом.
- (6) Незапосленим лицем, у смислу овог закона, не сматра се ученик, редовни студент, носилац комерцијалног пољопривредног газдинства у складу са прописима којима се

уређује област пољопривреде, пензионисана лица, лица којима права из радног односа мирују и власник или сувласник више од 51% удјела у правном субјекту који обавља профитну дјелатност.“

Члан 4.

Члан 9. став 1. мијења се и гласи:

„Управни одбор Завода (у даљем тексту: Управни одбор) има пет чланова укључујући и предсједника одбора, од којих три члана именује оснивач на основу поступка јавне конкуренције, водећи рачуна о равноправној заступљености полова, а по једног члана именују репрезентативни синдикати и репрезентативне организације послодаваца организоване на нивоу Републике.“

Члан 5.

У члану 13. у ставу 5. број: „4“ замјењује се бројем: „3“.

Члан 6.

Послије члана 13. додаје се нови члан 13а. који гласи:

„Члан 13а.

(1) Агенција је дужна да:

- а) послове посредовања у запошљавању врши у складу са овим законом и другим прописима којима се уређује пословање правних лица,
- б) обавијести Министарство о свим околностима које могу да утичу на испуњавање услова за обављање послова посредовања у запошљавању, у року од 15 дана од дана настанка тих околности,
- в) обавијести Министарство о престанку обављања дјелатности посредовања у запошљавању, у року од осам дана од дана престанка обављања дјелатности.

(2) Министар по захтјеву Агенције, по пријави надлежног инспектора или по службеној дужности, у случајевима непоштивања обавеза из става 1. овог члана, доноси рјешење којим се укида рјешење из члана 13. став 3. овог закона и брише Агенцију из Регистра правних и физичких лица којима је издато рјешење о испуњености услова за обављање послова посредовања у запошљавању.

(3) Рјешење из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.“

Члан 7.

У члану 23. став 1. мијења се и гласи:

„Завод учествује у реализацији програма запошљавања који финансира Република, а може учествовати у реализацији програма који финансирају надлежни органи Босне и Херцеговине, друге државе, као и домаће или међународне организације и други донатори.“

Члан 8.

У члану 35. став 2. брише се.

Члан 9.

Члан 36. мијења се и гласи:

„(1) Незапослено лице којем је у смислу прописа о раду престао радни однос без његовог захтјева, сагласности или кривице, а које је провело најмање осам мјесеци непрекидно у осигурању од незапослености у посљедњих 12 мјесеци, или 12 мјесеци са прекидима у осигурању од незапослености у посљедњих 18 мјесеци има право на:

- а) новчану накнаду
- б) здравствено осигурање и
- в) пензијско и инвалидско осигурање.

(2) Право из става 1. овог члана, под истим условима, припада и лицу које је трајно престало да обавља самосталну дјелатност у складу са прописима којима је уређена област пензијско инвалидског осигурања и област доприноса и одјавило се са обавезних видова осигурања.

(3) Прекидом осигурања од незапослености у смислу става 1. овог члана не сматра се прекид осигурања од незапослености краћи од 30 дана.

(4) Радник остварује права из става 1. овог члана и у случају када једнострано откаже уговор послодавцу због неисплаћених плата и доприноса у периоду дужем од три мјесеца.“

Члан 10.

Члан 37. мијења се и гласи:

„Поред права из члана 36. став 1. овог закона, незапосленом лицу из члана 4. овог закона припада право на пензијско и инвалидско осигурање у трајању до три године, рачунајући од дана подношења захтјева, уколико ће са тим стажом осигурања и временом проведеним у осигурању стећи услове за старосну пензију.“

Члан 11.

Члан 38. мијења се и гласи:

„(1) Права из члана 36. став 1. овог закона незапослено лице може остварити под условом да је за вријеме прописаног минималног трајања осигурања уплаћен допринос за осигурање од незапослености, у складу са прописима којима се уређују доприноси.

(2) Права из чл. 35. и 36. овог закона остварује и страни држављанин и лице без држављанства под условима прописаним овим законом и прописима којима се уређује запошљавање страних држављана и лица без држављанства.

(3) Новчана накнада незапосленом лицу припада од првог дана од дана престанка радног односа, ако се пријави на евиденцију и поднесе захтјев Заводу у року од 30 дана од дана престанка радног односа.

(4) Незапосленом лицу које поднесе захтјев за остваривање права из члан 36. став 1. овог закона, по истеку рока од 30 дана, новчана накнада припада од дана подношења захтјева, умањена за период кашњења након истека рока од 30 дана.

(5) Право на новчану накнаду нема незапослено лице које поднесе захтјев по истеку времена за које би му право на новчану накнаду припадало у складу са овим законом.“

Члан 12.

У члану 39. став 1. мијења се и гласи:

„Права из члана 36. став 1. овог закона остварују се за период у зависности од дужине радног стажа и то:

- а) до навршених 12 мјесеци – мјесец дана,
- б) од једне до навршене двије године – 2 мјесеца,
- в) од двије до навршених пет година – 3 мјесеца,
- г) од пет до навршених десет година – 6 мјесеци,
- д) од десет до навршених 20 година – 9 мјесеци,
- ђ) од 20 до навршених 30 година – 12 мјесеци,
- е) од 30 до навршених 35 година – 18 мјесеци,
- ж) преко 35 година – 24 мјесеца.“

Члан 13.

У члану 40. став 2. мијења се и гласи:

„Ако се за вријеме трајања рока из члана 39. став 1. овог закона незапосленом лицу обустави исплата новчане накнаде и остваривање других права из члана 36. овог закона, које је остваривало одређено вријеме у смислу става 1. овог члана, поново му се дозвољава наставак исплате новчане накнаде утврђене на основу члана 36. овог закона и остваривање других права што траје до истека рока из члана 39. овог закона.“

Послије става 2. додају се нови ст. 3, 4. и 5. који гласе:

„(3) Изузетно од става 2. овог члана незапосленом лицу, уколико је за њега повољније, обрачунава се поново новчана накнада и остваривање других права из члана 36. овог закона након престанка радног односа под условом да се пријави Заводу у року од 30 дана од дана престанка радног односа.

(4) По истеку рока од 30 дана наставак исплате новчане накнаде незапосленом лицу припада од дана подношења захтјева, умањена за период кашњења након истека рока од 30 дана.

(5) Право на наставак исплате новчане накнаде нема незапослено лице које поднесе захтјев по истеку времена за које би му право на наставак исплате припадало у складу са овим законом.“

Члан 14.

У члану 43. у ставу 1. тачка з) мијења се и гласи:

„се не јави Заводу једанпут у 30 дана.“

Члан 15.

У члану 44. став 5. брише се.

Досадашњи став 6. постаје став 5.

Члан 16.

Члан 46. брише се.

Члан 17.

Члан 47. мијења се и гласи:

„(1) Новчана накнада исплаћује се:

а) за незапослено лице које има до 15 година радног стажа у износу 45% од просјечне плате коју је незапослено лице остварило у посљедња три мјесеца рада,

б) за незапослено лице које има више од 15 година радног стажа у износу 50% од просјечне плате коју је незапослено лице остварило у посљедња три мјесеца рада.

(2) Износ новчане накнаде из става 1. овог члана не може бити нижи од 80% најниже плате у Републици, нити виши од износа једне просјечне плате након опорезивања у Републици за претходну годину према подацима Републичког завода за статистику објављеним у ‘Службеном гласнику Републике Српске’, уколико је незапослено лице било запослено са пуним радним временом.

(3) Незапосленом лицу које је радило са непуним радним временом новчана накнада из става 2. овог члана одређује се у сразмјери са обимом радног времена које је имало прије престанка радног односа.

(4) Новчана накнада се исплаћује мјесечно.“

Члан 18.

Члан 51. мијења се и гласи:

„(1) Завод води евиденције о:

а) незапосленим лицима,

б) лицима која траже промјену запослења,

в) лицима која остварују права по основу незапослености.

(2) Лични подаци лица из става 1. овог члана прикупљају се и обрађују у складу са прописима којима се уређује заштита личних података грађана.

(3) Лица из става 1. овог члана пријављују се организационој јединици Завода надлежној према мјесту пребивалишта.

(4) Лица под међународном заштитом пријављују се Заводу према мјесту боравка.

(5) Министар доноси правилник којим се прописује садржај и начин вођења евиденција о лицима из става 1. овог члана.“

Члан 19.

Члан 52. мијења се и гласи:

„Незапослено лице је дужно да, у року од 15 дана, Завод обавијести о настанку сваке промјене података о којима Завод води евиденцију.“

Члан 20.

Члан 55. брише се.

Члан 21.

Члан 60. мијења се и гласи:

„(1) Управни надзор над примјеном овог закона врши Министарство.

(2) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона врши надлежна инспекција у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор.

(3) Завод је обавезан најмање једанпут годишње поднијети извјештај о свом раду у складу са законом којим се уређује систем јавних служби.

(4) Агенција је обавезна најмање једанпут годишње поднијети извјештај о свом раду Министарству.“

Члан 22.

Послије члана 67. додаје се нови члан 67а. који гласи:

„Члан 67а.

Поступак за остваривање права по основу незапослености који није окончан до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се у складу са одредбама овог закона, уколико је повољнији за незапослено лице.“

Члан 23.

Послије члана 69. додаје се нови члан 69а. који гласи:

„Члан 69а.

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети Правилник о евиденцијама незапослених лица (члан 51).“

Члан 24.

Послије члана 70. додаје се нови члан 70а. који гласи:

„Члан 70а.

(1) Завод ће до 31. децембра 2019. године наставити водити све евиденције о незапосленим лицима у складу са одредбама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености (‘Службени гласник Републике Српске’, бр. 30/10 и 102/12).

(2) Незапослена лица као активни тражиоци посла и лица која су пријављена на Завод ради остваривања других права у складу са одредбама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености (‘Службени гласник Републике Српске’, бр. 30/10 и 102/12) до 31. децембра 2019. године оствариваће права на здравствено осигурање посредством Завода, уколико раније не стекну статус осигураника у складу са другим прописом.“

Члан 25.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ПОСРЕДОВАЊУ У ЗАПОШЉАВАЊУ И ПРАВИМА ЗА ВРИЈЕМЕ
НЕЗПОСЛЕНОСТИ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона налази се у Амандману XXXII на члан 68. тачка 12. Устава Републике Српске, којом је прописано да Република уређује и обезбјеђује радне односе, заштиту на раду и запошљавање. Поред тога, према члану 70. тачка 2. Устава Републике Српске, за доношење закона надлежна је Народна скупштина Републике Српске.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22.04-020-984/19 од 17. маја 2019. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII тачка 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република уређује и обезбјеђује, између осталог, радне односе заштиту на раду и запошљавање. Такође, уставни основ садржан је и у члану 70. тачка 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе.

Обрађивач Закона је, у складу са чланом 41. став. 1. тачка 5. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), у Образложењу Закона навео разлоге за доношење измјена и допуна Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености („Службени гласник Републике Српске“, бр. 30/10 и 102/12). Основни разлог за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености је добијање прецизних података о понуди радне снаге на тржишту рада Републике Српске, будући да су се у периоду од ступања на снагу важећег Закона до данас на тржишту рада Републике Српске десиле значајне измјене како у обиму, тако и у структури незапослених лица. Стратегија запошљавања Републике Српске као један о својих оперативних циљева дефинише неопходност постојања прецизних података о понуди радне снаге.

Овим законом уређују се послови у области запошљавања, посредовање у запошљавању, носиоци функције посредовања у запошљавању, запошљавање на јавним радовима, осигурање за случај незапослености, права незапослених лица и услови за њихово остваривање, те друга питања од значаја за организовано запошљавање у Републици Српској.

Републички секретаријат за законодавство размотрио је Нацрт закона и, не упуштајући се у цјелисходност норми, обрађивачу дао одређене примједбе и сугестије које су се односиле на усклађивања предложеног текста Нацрта закона са чланом 103. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске, којим је прописано да се измјене и допуне прописа на које су примијењена Правила нормативно-правне технике за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/06 и 20/06) врше се према тим правилима.

Такође, дата је примједба да се изврши термилошко усклађивање одредаба Нацрта закона са Законом о раду („Службени гласник Републике Српске“, бр. 1/16 и 66/18)

и Законом о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 134/11, 82/13 и 103/15).

У складу са чланом 60. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске, а будући да се измјенама и допунама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености на другачији начин уређује вођење евиденција незапослених лица, Секретаријат за законодавство је обрађивачу указао да је истовремено са измјенама овог закона неопходно приступити измјени Закона о евиденцијама у области рада и здравственог осигурања („Службени гласник Републике Српске“, бр. 18/94 и 64/06)

Обрађивач Закона је усвојио наведене примједбе и сугестије и уградио их у текст Закона.

Обрађивач Закона је у Образложењу Закона навео да је, у складу са чланом 41. став 1. тачка 10. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске и т. 4. и 15. Смјерница за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), утврђено да Закон има значаја за јавност и да је Преднацрт закона био објављен на интернет страници Министарства рада и борачко-инвалидске заштите, ради достављања примједба и сугестија. Такође, обрађивач је навео да су приликом израде Нацрта закона као чланови радне групе учествовали и представници репрезентативних удружења послодаваца и синдиката чиме су обезбијеђене консултације са заинтересованим лицима.

Будући да је предметни закон усаглашен са Уставом, правним системом Републике Српске и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљење Републичког секретаријата за законодавство је да се Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу број: 17.03-020-1708/19 од 20. маја 2019. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Нацрта закона о измјенама и допунама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености, установљено је да не постоје извори права ЕУ релевантни за предметну материју, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „непримјењиво“.

Предметну материју у дијелу примарних извора права ЕУ, уређује Повеља о основним правима Европске уније, Глава IV – Солидарност, чл. 27–36 / Charter of Fundamental Rights of the European Union, Title IV – Solidarity, Articles 27–36.

У дијелу осталих извора права ЕУ обрађивач је узео у обзир Повељу Европске заједнице о основним социјалним правима радника из 1989. године / Community Charter of the Fundamental Social Rights of Workers (1989).

Приликом израде нацрта обрађивач је користио сљедећу праксу и стандарде Савјета Европе: Европску социјалну повељу из 1961 (ревидирана 1996) / European Social Charter (1961) – revised 1996 и Конвенцију Савјета Европе о заштити људских права и основних слобода CETS бр.005 Рим, 4 новембар 1950 / Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms CETS No.005 Rome, 4. November 1950.

Поред наведеног, обрађивач је приликом израде нацрта консултовао сљедеће остале међународне изворе права: Конвенција МОП-а бр. 88 о служби за запошљавање / ILO Convention, No. 88 on Employment Services; Конвенција МОП-а бр. 102 о минималној норми социјалног обезбеђења / ILO Convention, No. 102 on Minimal Norm of

Social Security, Конвенција МОП-а бр. 122 о политици запошљавања / ILO Convention, No. 122 on Employment Policy, Конвенције МОП-а бр. 168 о промоцији запошљавања и заштити од незапослености / ILO Conventions, No. 168 on Promotion of Employment and Unemployment Protection и Конвенције МОП-а бр. 181 о приватним агенцијама за запошљавање / ILO Conventions, No. 181 on Private Employment Agencies.

Доношење овог нацрта допринијеће испуњавању обавеза садржаних у члану 99. СЦП1, које се односе на сарадњу уговорних страна у области социјалне политике.

Доношење предметног нацрта, предвиђено Акционим планом усклађивања законодавства Републике Српске са правном тековином Европске уније и праксом и стандардима Савјета Европе за 2019. годину.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Тренутно важећи Закон о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености ступио је на снагу 2010. године, а 2012. године усвојене су измјене и допуне овог закона. У периоду од ступања на снагу важећег Закона до данас на тржишту рада Републике Српске десиле су се значајне измјене и у обиму, и у структури незапослених лица. Исто тако, кроз спроведене анализе законодавног оквира земаља у окружењу, констатована је неопходност раздвајања остваривања права на здравствено осигурање од статуса незапосленог лица, а све у циљу добијања прецизних података о понуди радне снаге на тржишту рада Републике Српске, који је дефинисан као један од оперативних циљева у Стратегији запошљавања Републике Српске 2016–2020. године.

У циљу унапређења области вођења евиденција о незапосленим лицима у плану су и законодавне интервенције у Закону о евиденцијама у области рада и здравственог осигурања („Службени гласник Републике Српске“, бр. 18/94 и 64/06).

Поред наведене потребе бољег законског уређивања стицања статуса незапосленог лица и квалитетнијег вођења евиденција о незапосленим лицима, у складу са потребом омогућавања снажније социјално-економске заштите незапослених лица којима без њихове сагласности, кривице или захтјева престане радни однос, кроз предложена рјешења продужено је трајање дужине права на новчану накнаду за вријеме незапослености и њена висина. Кроз предложена рјешења која се односе на повећање обима права на новчану накнаду за вријеме незапослености уважени су захтјеви репрезентативних синдиката и удружења послодаваца организованих на нивоу Републике Српске.

Будући да је кроз вишегодишњу примјену важећег Закона примијећено да су одређене законске одредбе недовољно јасне, а што је у пракси доводило до проблема у примјени појединих законских одредаба, извршене су нормативноправне корекције у одређеном броју законских одредаба.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта закона о измјенама и допунама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености (у даљем тексту: Нацрт закона) као један од основних предмета, односно области које се уређују Законом о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености (у даљем тексту: Закон) додају се „послови у области запошљавања“. Ова измјена је неопходна јер су послови у области запошљавања знатно шири појам од термина „посредовања у запошљавању“ који се тренутно користи.

Чланом 2. Нацрта закона дефинише се обим термина „послови у запошљавању“, у контексту наведене измјене у кориштеној терминологији, који обухвата: посредовање

у запошљавању, јавно обавјештавање о могућностима и условима запошљавања, професионалну оријентацију и савјетовање о планирању каријере, стручно оспособљавање и припрему за запошљавање, спровођење мјера активне политике запошљавања, издавање дозвола за рад странцу и лицу без држављанства у складу са законом и спровођење других послова усмјерених на повећање запослености, односно смањење незапослености у складу са законом и другим прописима.

Чланом 3. Нацрта закона врши се измјена члана 4. Закона тако да се мијења дефиниција „незапосленог лица“, те брише могућност да ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске (у даљем тексту: Завод) води евиденције о лицима која активно не траже запослење, односно пријављују се Заводу ради остваривања других, прије свега социјалних права. Основна сврха одредаба овог члана Закона је да се само лица која активно траже запослење пријављују на евиденцију незапослених лица Завода, који у складу са својим надлежностима посредује у њиховом запошљавању, односно повећава могућност њиховог запошљавања на тржишту рада кроз обезбјеђивање индивидуалних планова запошљавања и спровођење других активних мјера.

Чланом 4. Нацрта закона врши се измјена члана 9. став 1. Закона, којим се прописује састав Управног одбора Завода на начин да се умјесто већинским по једно мјесто обезбјеђује репрезентативним организацијама радника и послодаваца. Ова измјена је последица је усвајања новог Закона о раду 2016. године, којим нису утврђене посебне привилегије за већинске репрезентативне синдикате или већинска репрезентативна удружења послодаваца, већ сви репрезентативни синдикати и удружења послодаваца, организована на истом нивоу, имају једнак – равноправан статус.

Чланом 5. Нацрта закона врши се техничка корекција у позивању у члану 13. став 5. Закона.

Чланом 6. Нацрта закона додаје се нови члан 13а. којим се прописује дужност да приватне агенције за посредовање у запошљавању ту дјелатност обављају искључиво у складу са овим законом, те да Министарство обавјештавају о свим околностима које могу да утичу на испуњавање услова за обављање те дјелатности. Истим чланом Министарству се даје овлаштење да по службеној дужности, пријави надлежних инспекцијских органа или по захтјеву Агенције за посредовање у запошљавању донесе рјешење којим се укида рјешење о испуњености услова за обављање послова посредовања у запошљавању и Агенција брише из Регистра уколико престане да испуњава услове за обављање те дјелатности, престане са радом или се утврди да дјелатност посредовања у запошљавању врши у супротности са важећим прописима.

Чланом 7. Нацрта закона мијења се одредба члана 23. став 1. Закона, којом се прописује да Завод може да учествује у реализацији програма запошљавања које финансира Република и други финансијери на начин да Завод обавезно мора да учествује у реализацији програма запошљавања које финансира Република, а да може да учествује у реализацији програма које финансирају други домаћи или инострани актери. Тиме се избјегава могућност да Завод, као јавна служба за запошљавање Републике Српске, буде искључена из програма који се финансирају или суфинансирају из средстава Републике Српске.

Чланом 8. Нацрта закона брише се став 2. у члану 35. Закона, којим се прописивало да права по основу незапослености могу на лични захтјев остварити и лица која активно не траже запослење, односно која су се пријавила на евиденцију ради остваривања других права. Сврха ове измјене је да само лица која активно траже запослење могу да остварују права прописана овим законом.

Чланом 9. Нацрта закона мијења се члан 36. Закона, којим се прописује да лица којима је радни однос престао без њиховог захтјева, сагласности или кривице имају

право на новчану накнаду, zdravствено osiguraње и пензијско и инвалидско osiguraње. Oсновна промјена у односу на постојеће законско рјешење је прописивање услова за остваривање наведених права на начин да је основ за остваривање права вријеме проведено у осигурању (за случај незапослености), а не стаж осигурања као у постојећем рјешењу. Наиме, термин „стаж осигурања“ је термин из прописа којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање и подразумејева рад са пуним радним временом, односно рад са непуним радним временом који се прерачунава у рад са пуним радним временом. У смислу наведеног, значајан број лица која су радила са непуним радним временом, чак и дужи период од оног прописаног тренутно важећим законским рјешењем, није било у могућности да користи наведена права по основу незапослености јер истовремено кумулативно нису испуњавала и услов који се односи на дужину стажа осигурања (нпр. лица које је непрекидно радило са половином пуног радног времена 12 мјесеци, за тај период је остварило само шест мјесеци стажа осигурања, и у смислу важећег прописа не може да оствари право на новчану накнаду и друга прописана права).

Новина у односу на постојеће рјешење је дефинисана и у ставу 4. овог члана, којим се прописује да, изузетно од општег начела да право на новчану накнаду остварују само незапослена лица којима је радни однос престао без његовог захтјева, сагласности или кривице, то право могу да остваре и незапослена лица која су једнострано отказала уговор о раду послодавцу због повреде обавеза од стране послодавца, у смислу прописа којим се уређују радни односи, а који се у пракси најчешће огледају у кашњењу у исплати плате и неуредно уплаћивање обавезних доприноса за социјално осигурање.

Чланом 10. Нацрта закона врши се измјена члана 37. Закона на начин да се на прецизнији начин прописује остваривање права на пензијско и инвалидско осигурање у трајању до три године, а чије остваривање је, у складу са важећим законским одредбама, било отежано због различитих тумачења ове законске одредбе у ситуацијама када је незапосленим лицима неуредно уплаћиван допринос за пензијско и инвалидско осигурање у ранијем периоду. Прописивање наведеног права на предложени начин омогућава да радници који имају одређени прекид у плаћању доприноса остваре то право код Завода, те након стицања услова за остваривање права на пензију, а тичу се дужине трајања стажа осигурања, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању, уплате неуплаћене доприносе и на тај начин остваре право на старосну пензију.

Чланом 11. Нацрта закона на прецизнији и једноставнији начин прописује се поступак остваривања права из члана 37. Закона.

Чланом 12. Нацрта закона прописује се дужину трајања права из члана 36. Закона на начин да се продужава трајање права у односу на постојеће законско рјешење. Најзначајнија промјена је прописивање дужег трајања права за незапослена лица са дужим радним стажом који се продужава за сва незапослена лица која су радила више од пет година и продужавање максималне дужине трајања права са 12 на 24 мјесеца за лица са стажом дужим од 35 година радног стажа. Унија удружења послодаваца Републике Српске се изричито противи измјенама овог члана и продужавању трајања права на новчану накнаду, а наведени став образлажу чињеницом да би предложене измјене подстицале неактивност незапослених лица и негативно утицале на повратак тих лица на тржиште рада.

Чланом 13. Нацрта закона врше се измјене члана 40. Закона у циљу прецизнијег дефинисања поступка наставка кориштења права на новчану накнаду у случајевима када се право обустави из законом прописаних разлога. Иста тако, овим одредбама се уређују и уочене правне празнине у поступку остваривања права на новчану накнаду и

на недвосмислен начин прецизирају рокови за подношење захтјева за остваривање права на новчану накнаду.

Чланом 14. Нацрта закона прецизира се обавеза незапослених лица да се не јави Заводу једанпут у 30 дана под пријетњом губитка права и брисања са евиденције незапослених коју води Завод. Циљ ових измјене је подстицање активности незапослених лица, а све у циљу њиховог што бржег враћања на тржиште рада и поновно заснивање радног односа, с обзиром на то да је рок обавезног јављања Заводу са важећих 60 дана смањен на 30 дана.

Чланом 15. Нацрта закона врши се брисање став 5. у члану 44. Закона, а који за поступак поврата више обрачунатих и уплаћених доприноса на преплаћену новчану накнаду упућује на примјену подзаконског акта који више није на снази.

Чланом 16. Нацрта закона брише се члан 46. Закона који је непримјењив у пракси због накнадног ступања на снагу посебних прописа којим се уређује област обављања предузетничке дјелатности, а чија рјешења су различита од оног дефинисаног чланом који се брише.

Чланом 17. Нацрта закона мијења се члан 47. Закона, којим се уређује висина новчане накнаде незапосленим лицима. Промјене у односу на тренутно важеће рјешење се огледају у томе да се умјесто дужине „стажа осигурања“, правног института из области пензијског и инвалидског осигурања, као основ за утврђивања висине новчане накнаде користи „радни стаж“ правни институт из области рада и радних односа. Ставом 2. овог чланом утврђује се нови најнижи износ новчане накнаде, који је у важећем Закону одређен у висини од 30% просјечне нето плате (тренутни номинални износ је 256 КМ мјесечно). Предложено рјешење подразумијева да се најнижа новчана накнада одређује у износу од 80% најниже плате у Републици Српској, а то представља номинално повећање износа са 256 КМ на 360 КМ мјесечно.

Чланом 18. Нацрта закона мијења се члан 51. Закона, којим се уређују евиденције које води Завод. Основна промјене у односу је досадашње рјешење је брисање одредаба које утврђују обавезу Завода да води евиденције о лицима која активно не траже посао, а Заводу се пријављују ради остваривања других права, те упућивање на детаљно уређивање евиденција које води Завод кроз доношење посебног правилника.

Чланом 19. Нацрта закона врше се измјене члана 52. Закона на начин да се садржај овог члана редукује с обзиром на то да су другим одредбама прописани рокови у којима незапослено лице има обавезу да се јави Заводу, те да Завод више не води евиденције о лицима која активно не траже запослење.

Чланом 20. Нацрта закона брише се члан 55. Закона, којим се прописује поступак пријављивања и вођења евиденција о лицима која активно не траже запослење, а Заводу се пријављују ради остваривања других права.

Чланом 21. Нацрта закона извршене су измјене члана 60. Закона ради прецизнијег и јаснијег нормативноправног прописивања вршења надзора над примјеном Закона. Новину представља прописивање обавезе приватним агенцијама за посредовање у запошљавању да најмање једном годишње Министарству доставе извјештај о свом раду.

Чланом 22. Нацрта закона прописана је прелазна одредба којом се уређује вођење поступака за остваривање права по основу незапослености након ступања на снагу измјена и допуна Закона.

Чланом 23. Нацрта закона прописује се обавеза министру рада и борачко-инвалидске заштите да у року од 120 дана од дана ступања на снагу измјена и допуна Закона донесе Правилник о евиденцијама незапослених лица из члана 51. Закона.

Чланом 24. Нацрта закона прописана је прелазна одредба којом се уређује начин остваривања права на здравствено осигурање лица која су то право до сада остваривала на основу овог закона, а која ће, у складу са реформом система здравственог осигурања, то право остваривати директно у складу са одредбама Закона о здравственом осигурању.

VI ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Увидом у спроведени процес методологије кратке процјене утицаја прописа на Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености, Министарство привреде и предузетништва у Мишљењу број: 18.06-020-1716/19 од 20. маја 2019. године констатује:

- Да је Нацрт закона планиран Програмом рада Владе и Народне скупштине Републике Српске за 2019. годину.
- Да је обрађивач правилно анализирао постојеће стање и дефинисао проблем у Обрасцу о спровођењу скраћеног ПУП-а, те да је проблем саставни дио „Разлога за доношење или измјену и/или допуну закона“.
- Да је обрађивач правилно дефинисао циљ који се жели постићи законом.

У погледу процеса консултација, обрађивач наводи да је Преднацрт закона објављен на интернет страници Министарства рада и борачко-инвалидске заштите, те да је приликом израде закона формирана радна група коју су поред обрађивача чинили и представници ЈУ Завода за запошљавање Републике Српске и социјалних партнера (репрезентативна удружења послодаваца и синдиката).

Код утврђивања опција за рјешавање проблема, обрађивач наводи да је регулаторна промјена једина опција за рјешавање проблема и остварење циљева.

У вези са утицајем на пословно окружење, обрађивач је навео да ће се измјенама и допунама овог закона позитивно утицати на пословно окружење, јер ће се омогућити тачнији приказ и понуда радне снаге са којом располаже Република Српска, а што ће утицати на лакше повезивање пословних субјеката са расположивом радном снагом, те лакши приступ квалификованим радницима, односно лакше задовољавање потребе тржишта и боље пословање привредних субјеката.

Што се тиче утицаја на јавне буџете, обрађивач је навео да Нацрт овог закона неће имати директан утицај на јавне буџете.

У вези са социјалним утицајима обрађивач наводи да ће Нацрт закона позитивно утицати на здравствени и социјални статус грађана у случају незапослености, будући да је продужено трајање здравственог и пензијско-инвалидског осигурања за вријеме незапослености. Поред тога продужено је и трајање права на исплату новчане накнаде у случају незапослености уз повећање износа ове накнаде. Дужина трајања ових права зависиће од дужине трајања радног стажа, а не стажа осигурања како је то било предвиђено важећим законом. Исто тако незапослено лице након губитка посла може да бира за њега повољније рјешење за остваривања права на накнаду. Ове измјене омогућиће бољи положај незапослених лица, лакше остварење и заштиту наведених права, а тиме и бољи социјално-економски статус ових лица. Овим Нацртом прецизира се и ситуација у којој радник може једнострано отказати уговор о раду послодавцу, а да се при том не сматра кривим. На тај начин олакшава се остваривање права по основу незапослености, јер се поједностављује процедура утврђивања кривице од стране надлежне институције. Незапослена лица која су пријављена у Заводу за запошљавање ради остваривања других права, односно права на здравствено осигурање, моћи ће до

31. децембра 2019. године остваривати право на здравствено осигурање посредством Завода за запошљавање, уколико раније не стекну статус осигураника у складу са другим прописом, односно Законом о измјенама и допунама Закона о здравственом осигурању и Законом о доприносима, у којима ће бити прописан рок и начин преласка и администрирања здравственог осигурања за незапослена лица са Завода за запошљавање на Фонд здравственог осигурања Републике Српске.

У вези са утицајем на животну средину, обрађивач наводи да Нацрт неће имати утицаја на животну средину.

Обрађивач наводи да се Нацртом овог закона уводи нова формалност, односно рјешења о укидању рјешења о испуњености услова за обављање послова посредовања у запошљавању. Сврха формалности је стварање адекватног правног основа по коме би се из Регистра правних и физичких лица којима је издато рјешење о испуњености услова за обављање послова посредовања у запошљавању, брисале Агенције за посредовање у запошљавању које не испуњавају законски прописане услове за даље постојање. На тај начин ће се обезбиједити и заштита незапослених лица.

Министарство привреде и предузетништва утврдило је да је обрађивач, приликом примјене скраћеног процеса процјене утицаја прописа, поступио у складу с методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

Сугерише се обрађивачу да поступи у складу са тачком XV Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа приликом израде подзаконског акта.

VII УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

У складу са Смјерницама за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), предлагач је утврдио да је овај закон од интереса за јавност јер спада у прописе којима се уређује организовање и дјеловање синдиката и удружења послодаваца, односно аспекти радних односа у смислу тачке 7. Смјерница.

У складу са тачком 4. Смјерница, Преднацрт закона је био објављен на интернет страници Министарства рада и борачко-инвалидске заштите. У остављеном року од 15 дана, а и касније, нису запримљене евентуалне примједбе, приједлози или сугестије. У припреми и изради овог закона, између осталих, као чланови Радне групе, учествовали су и представници репрезентативних удружења послодаваца и синдиката, чиме су обезбијеђене консултације са заинтересованим лицима с обзиром на то да они заступају интересе и представљају послодавце и раднике, као што је то је прописано тачком 12. Смјерница о начину учешћа јавности у консултацијама.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Српске. Средства неопходна за исплату увећаних новчаних накнада незапослених лица биће обезбијеђена у буџету Јавне установе Завод за запошљавање Републике Српске.

**ЗАКОН О ПОСРЕДОВАЊУ У ЗАПОШЉАВАЊУ И ПРАВИМА
ЗА ВРИЈЕМЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ**
(Текст предложених измјена и допуна уграђен у основни текст Закона)

Члан 1.

Овим законом уређује се **послови у области запошљавања**, посредовање у запошљавању, носиоци функције посредовања у запошљавању, запошљавање на јавним радовима, осигурање за случај незапослености, права незапослених лица и услови за њихово остваривање, те друга питања од значаја за организовано запошљавање у Републици Српској (у даљем тексту: Република).

Члан 3.

Послови у области запошљавања су:

- а) посредовање у запошљавању,**
- б) јавно обавјештавање о могућностима и условима запошљавања,**
- в) професионална оријентација и савјетовање о планирању каријере,**
- г) стручно оспособљавање и припрема за запошљавање,**
- д) спровођење мјера активне политике запошљавања,**
- ђ) издавање дозвола за рад странцу и лицу без држављанства у складу са законом којим се уређује запошљавање странаца и лица без држављанства,**
- е) спровођење других послова усмјерених на повећање запослености, односно смањење незапослености у складу са овим законом и прописима који се доносе у складу са овим законом.**

Члан 4.

- (1) Незапосленим лицем у смислу овог закона сматра се лице пријављено на евиденцију Завода, старости од 15 до 65 година, способно или ограничено способно за рад које није у радном односу, активно тражи посао и расположиво је за рад.**
- (2) Незапослено лице активно тражи запослење ако испуњава обавезе по овом закону и индивидуалном плану запошљавања који сачињава Завод.**
- (3) Незапослено лице расположиво је за рад ако се одазива на сваки позив Завода ради припреме за запошљавање и посредовање у запошљавању, уколико није објективно спријечено да прихвати понуђено запослење и рад.**
- (4) Под објективним околностима које незапослено лице могу да спријече да прихвати понуђено запослење и рад нарочито се сматрају: привремена спријеченост за рад због повреде или болести, брига о болесном члану породичног домаћинства, удаљеност мјеста рада од пребивалишта радника, неодговарајуће квалификације за рад и друго.**
- (5) Лице које активно тражи запослење, у смислу овог закона, сматра се и запослено лице које тражи промјену запослења у складу са својом стручном спремом.**

(6) Незапосленим лицем, у смислу овог закона, не сматра се ученик, редовни студент, носилац комерцијалног пољопривредног газдинства у складу са прописима којима се уређује област пољопривреде, пензионисана лица, лица којима права из радног односа мирују и власник или сувласник више од 51% удјела у правном субјекту који обавља профитну дјелатност.

Члан 9.

(1) Управни одбор Завода (у даљем тексту: Управни одбор) има пет чланова укључујући и предсједника одбора, од којих три члана именује оснивач на основу поступка јавне конкуренције, водећи рачуна о равноправној заступљености полова, а по једног члана именују репрезентативни синдикати и репрезентативне организације послодаваца организоване на нивоу Републике.

(2) Трајање мандата и друга питања у вези са радом Управног одбора ближе се уређују Статутом Завода.

Члан 13.

(1) Послове запошљавања који се односе на посредовање у запошљавању, савјетовање за избор занимања и оспособљавање и припрему за запошљавање, поред Завода, обављају и правна лица као привредна друштва и физичка лица као предузетници (у даљем текст: Агенција) који испуњавају услове за обављање тих послова.

(2) Министар рада и борачко-инвалидске заштите (у даљем тексту: министар) правилником прописује услове за обављање послова посредовања у запошљавању, у смислу става 1. овог члана.

(3) Министар доноси рјешење о испуњености услова за обављање послова посредовања у запошљавању.

(4) Рјешење из става 3. овог члана је коначно и против истог се може покренути управни спор.

(5) Министарство рада и борачко-инвалидске заштите (у даљем тексту: Министарство) води Регистар правних и физичких лица којима је издато рјешење из става 3. овог члана.

Члан 13а.

(1) Агенција је дужна да:

а) послове посредовања у запошљавању врши у складу са овим законом и другим прописима којима се уређује пословање правних лица,

б) обавијести Министарство о свим околностима које могу да утичу на испуњавање услова за обављање послова посредовања у запошљавању, у року од 15 дана од дана настанка тих околности,

в) обавијести Министарство о престанку обављања дјелатности посредовања у запошљавању, у року од осам дана од дана престанка обављања дјелатности.

(2) Министар по захтјеву Агенције, по пријави надлежног инспектора или по службеној дужности, у случајевима непоштивања обавеза из става 1. овог члана, доноси рјешење којим се укида рјешење из члана 13. став 3. овог закона и брише Агенцију из Регистра правних и физичких лица којима је издато рјешење о испуњености услова за обављање послова посредовања у запошљавању.

(3) Рјешење из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 23.

(1) Завод учествује у реализацији програма запошљавања који финансира Република, а може учествовати у реализацији програма који финансирају надлежни органи Босне и Херцеговине, друге државе, као и домаће или међународне организације и други донатори.

(1a) Агенције могу учествовати у реализацији програма из става 1. овог члана

(2) Услови и начин учешћа Завода и Агенција у реализацији програма из става 1. овог члана уређују се уговором са органом, односно организацијом која финансира програм.

Члан 35.

(1) Свако лице које се пријави Заводу ради тражења запослења има право на информисање о могућностима и условима запошљавања, на посредовање у запошљавању, на савјетовање о избору занимања и на стручно оспособљавање и припрему за запошљавање.

Члан 36.

(1) Незапослено лице којем је у смислу прописа о раду престао радни однос без његовог захтјева, сагласности или кривице, а које је провело најмање осам мјесеци непрекидно у осигурању од незапослености у посљедњих 12 мјесеци, или 12 мјесеци са прекидима у осигурању од незапослености у посљедњих 18 мјесеци има право на:

а) новчану накнаду

б) здравствено осигурање и

в) пензијско и инвалидско осигурање.

(2) Право из става 1. овог члана, под истим условима, припада и лицу које је трајно престало да обавља самосталну дјелатност у складу са прописима којима је уређена област пензијско инвалидског осигурања и област доприноса и одјавило се са обавезних видова осигурања.

(3) Прекидом осигурања од незапослености у смислу става 1. овог члана не сматра се прекид осигурања од незапослености краћи од 30 дана.

(4) Радник остварује права из става 1. овог члана и у случају када једнострано откаже уговор послодавцу због неисплаћених плата и доприноса у периоду дужем од три мјесеца.

Члан 37.

Поред права из члана 36. став 1. овог закона, незапосленом лицу из члана 4. овог закона припада право на пензијско и инвалидско осигурање у трајању до три године, рачунајући од дана подношења захтјева, уколико ће са тим стажом осигурања и временом проведеним у осигурању стећи услове за старосну пензију.

Члан 38.

- (1) Права из члана 36. став 1. овог закона незапослено лице може остварити под условом да је за вријеме прописаног минималног трајања осигурања уплаћен допринос за осигурање од незапослености, у складу са прописима којима се уређују доприноси.**
- (2) Права из чл. 35. и 36. овог закона остварује и страни држављанин и лице без држављанства под условима прописаним овим законом и прописима којима се уређује запошљавање страних држављана и лица без држављанства.**
- (3) Новчана накнада незапосленом лицу припада од првог дана од дана престанка радног односа, ако се пријави на евиденцију и поднесе захтјев Заводу у року од 30 дана од дана престанка радног односа.**
- (4) Незапосленом лицу које поднесе захтјев за остваривање права из члан 36. став 1. овог закона, по истеку рока од 30 дана, новчана накнада припада од дана подношења захтјева, умањена за период кашњења након истека рока од 30 дана.**
- (5) Право на новчану накнаду нема незапослено лице које поднесе захтјев по истеку времена за које би му право на новчану накнаду припадало у складу са овим законом.**

Члан 39.

- (1) Права из члана 36. став 1. овог закона остварују се за период у зависности од дужине радног стажа и то:**
 - а) до навршених 12 мјесеци – мјесец дана,**
 - б) од једне до навршене двије године – 2 мјесеца,**
 - в) од двије до навршених пет година – 3 мјесеца,**
 - г) од пет до навршених десет година – 6 мјесеци,**
 - д) од десет до навршених 20 година – 9 мјесеци,**
 - ђ) од 20 до навршених 30 година – 12 мјесеци,**
 - е) од 30 до навршених 35 година – 18 мјесеци,**
 - ж) преко 35 година – 24 мјесеца.**
- (2) Код поновног остваривања права на новчану накнаду у стаж осигурања се урачунава само стаж осигурања који је незапослено лице остварило послије примања посљедње новчане накнаде.**

Члан 40.

- (1) Ако незапослено лице прије истека рока из члана 39. овог закона заснује радни однос или оствари право на накнаду плате по било ком основу, обуставља му се исплата новчане накнаде и остваривање других права из члана 36. овог закона, с даном кад отпочне да остварује право по другом основу.**
- (2) Ако се за вријеме трајања рока из члана 39. став 1. овог закона незапосленом лицу обустави исплата новчане накнаде и остваривање других права из члана 36. овог закона, које је остваривало одређено вријеме у смислу става 1. овог члана, поново му се дозвољава наставак исплате новчане накнаде утврђене на основу члана 36. овог закона и остваривање других права што траје до истека рока из члана 39. овог закона.**

(3) Изузетно од става 2. овог члана незапосленом лицу, уколико је за њега повољније, обрачунава се поново новчана накнада и остваривање других права из члана 36. овог закона након престанка радног односа под условом да се пријави Заводу у року од 30 дана од дана престанка радног односа.

(4) По истеку рока од 30 дана наставак исплате новчане накнаде незапосленом лицу припада од дана подношења захтјева, умањена за период кашњења након истека рока од 30 дана.

(5) Право на наставак исплате новчане накнаде нема незапослено лице које поднесе захтјев по истеку времена за које би му право на наставак исплате припадало у складу са овим законом.

Члан 43.

(1) Права из члана 36. овог закона, као и права из члана 37, престају прије истека рока из члана 39. овог закона и корисник права се брише са евиденције незапослених ако:

а) заснује радни однос,

б) самостално или с другим лицем оснује привредно друштво или други облик предузетничке дјелатности,

в) отпочне да се бави регистрованом пољопривредном дјелатношћу,

г) стекне услове за остваривање права на старосну или инвалидску пензију, или оствари право на породичну пензију,

д) ступи на издржавање казне затвора, мјере безбједности, заштитне или васпитне мјере, у трајању дужем од три мјесеца,

ђ) неоправдано одбије да прихвати понуђено запослење у мјесту пребивалишта или на удаљености до 50 километара од мјеста пребивалишта, које одговара његовим стручним квалификацијама и радној способности,

е) неоправдано одбије да се одазове на позив надлежног органа ради ангажовања на јавним радовима или на отклањању посљедица више силе,

ж) неоправдано одбије да се одазове на захтјев Завода или Фонда за пензијско и инвалидско осигурање да се стручно оспособи, доквалификује или преквалификује за занимање које одговара његовом степену стручне спреме, ако му се тиме обезбјеђује закључивање уговора о раду,

з) се не јави Заводу једанпут у 30 дана,

и) неоправдано одбије да се одазове на позив Завода ради информисања о могућностима запослења,

ј) стекне статус ученика или редовног студента,

к) се утврди да је право остварио на основу неистинитих података или на основу фалсификованих исправа, те да је Заводу дао лажне телефонске бројеве и контакт адресе,

л) се сам одјави са евиденције незапослених,

љ) се утврди да ради односно обавља самосталну дјелатност без пријаве на осигурање, што се утврђује на основу писменог извјештај надлежне инспекције,

м) се одсели са територије Републике, ако споразумом из члана 41. овог закона није другачије одређено и

н) наступи смрт корисника.

(2) Корисник којем право престане у случају из става 1. тачке е) овог члана, право на поновно пријављивање на евиденцију незапослених стиче након шест мјесеци од дана престанка права.

Члан 44.

- (1) Незапослено лице је дужно да најдаље за осам дана од дана настанка околности из чл. 40. и 41. овог закона обавијести Завод о насталој промјени.
- (2) У случајевима из става 1. овог члана незапослено лице брише се са евиденције незапослених.
- (3) Уколико незапослено лице и након настанка околности из става 1. овог члана, као и на основу лажних података и исправа које је поднијело Заводу, оствари права из члана 36. овог закона, дужно је да Заводу надокнади штету у висини пуног износа незаконито остварене новчане накнаде.
- (4) Ако је на основу правоснажне одлуке суда или одлуке послодавца незапослено лице враћено на рад и ако је послодавац том лицу исплатио плату и доприносе по основу плате за раздобље у којем није радио, то лице је дужно вратити Заводу цјелокупан износ исплаћене новчане накнаде.
- (5) Завод може одлучити да се износ новчане накнаде из става 4. овог члана врати одједном или највише у шест једнаких рата.

Члан 46. Брише се.

Члан 47.

- (1) Новчана накнада исплаћује се:
 - а) за незапослено лице које има до 15 година радног стажа у износу 45% од просјечне плате коју је незапослено лице остварило у посљедња три мјесеца рада,
 - б) за незапослено лице које има више од 15 година радног стажа у износу 50% од просјечне плате коју је незапослено лице остварило у посљедња три мјесеца рада.
- (2) Износ новчане накнаде из става 1. овог члана не може бити нижи од 80% најниже плате у Републици, нити виши од износа једне просјечне плате након опорезивања у Републици за претходну годину према подацима Републичког завода за статистику објављеним у „Службеном гласнику Републике Српске“, уколико је незапослено лице било запослено са пуним радним временом.
- (3) Незапосленом лицу које је радило са непуним радним временом новчана накнада из става 2. овог члана одређује се у сразмјери са обимом радног времена које је имало прије престанка радног односа.
- (4) Новчана накнада се исплаћује мјесечно.

Члан 51.

- (1) Завод води евиденције о:
 - а) незапосленим лицима,
 - б) лицима која траже промјену запослења,
 - в) лицима која остварују права по основу незапослености.
- (2) Лични подаци лица из става 1. овог члана прикупљају се и обрађују у складу са прописима којима се уређује заштита личних података грађана.
- (3) Лица из става 1. овог члана пријављују се организационој јединици Завода надлежној према мјесту пребивалишта.
- (4) Лица под међународном заштитом пријављују се Заводу према мјесту боравка.

(5) Министар доноси правилник којим се прописује садржај и начин вођења евиденција о лицима из става 1. овог члана.

Члан 52.

Незапослено лице је дужно да, у року од 15 дана, Завод обавијести о настанку сваке промјени података о којима Завод води евиденцију.

**Члан 55.
Брише се.**

Члан 60.

- (1) Управни надзор над примјеном овог закона врши Министарство.**
- (2) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона врши надлежна инспекција у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор.**
- (3) Завод је обавезан најмање једанпут годишње поднијети извјештај о свом раду у складу са законом којим се уређује систем јавних служби.**
- (4) Агенција је обавезна најмање једанпут годишње поднијети извјештај о свом раду Министарству.**

Члан 67а.

Поступак за остваривање права по основу незапослености који није окончан до дана ступања на снагу овог закона, окончаће се у складу са одредбама овог закона, уколико је повољнији за незапослено лице.

Члан 69а.

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети Правилник о евиденцијама незапослених лица (члан 51).

Члан 70а.

- (1) Завод ће до 31. децембра 2019. године наставити водити све евиденције о незапосленим лицима у складу са одредбама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености („Службени гласник Републике Српске“, бр. 30/10 и 102/12).**
- (2) Незапослена лица као активни тражиоци посла и лица која су пријављена на Завод ради остваривања других права у складу са одредбама Закона о посредовању у запошљавању и правима за вријеме незапослености („Службени гласник Републике Српске“, бр. 30/10 и 102/12) до 31. децембра 2019. године оствариваће права на здравствено осигурање посредством Завода, уколико раније не стекну статус осигураника у складу са другим прописом.**